

(από την ΕΠΟΧΗ, 3/12/2017)

Το βροντερό «παρών» του ελληνικού σινεμά

Του Στράτου Κερσανίδη

Δύο σημαντικές ταινίες, οι οποίες προβλήθηκαν στο 58^ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, προβάλλονται αυτήν την εβδομάδα. Πρόκειται για τις ταινίες «USSAK», του Κυριάκου Κατζουράκη και «Ο γιος της Σοφίας», της Ελίνας Ψύκου.

«USSAK, χρόνια μετά»

Ο χρόνος μας μεταφέρει στο μέλλον το οποίο όμως έχει πολλά στοιχεία με το παρελθόν. Η εξουσία της εκμετάλλευσης και του τρόμου έχει εγκαθιδρυθεί και η πλειοψηφία των ανθρώπων ζει μέσα στη μιζέρια. Μια γυναίκα, η Ιωάννα, η οποία εργάζεται σε ένα κακόφημο μπαρ, απολύεται. Φεύγοντας κλέβει ένα πιστόλι και το ταμείο. Καταφέρνει να ξεφύγει και ζητά καταφύγιο κοντά σε έναν παλιό της φίλο, το Ζάφο. Την ίδια ώρα η οικονομική ελίτ σχεδιάζει πως θα αυξήσει τα κέρδη της σε βάρος του πληθυσμού, και αντικαθιστώντας τους φυσικούς σπόρους με μεταλλαγμένους, ενώ συμμορίες αλωνίζουν τους δρόμους και οι άνθρωποι προσπαθούν να βρουν διάφορους τρόπους για να επιβιώσουν. Ο Ζάφος βρίσκει ένα μέρος για να μείνει η Ιωάννα, ένα κοινόβιο περιθωριακών. Εκεί θα γνωρίσει δυο ηλικιωμένους άνδρες, τον Πάνο και το Σωκράτη. οι οποίοι θα έχουν θετική επίδραση επάνω της και θα την κάνουν να δει τη ζωή διαφορετικά. «Για μένα είναι συγγενείς μου. Μέχρι να τους γνωρίσω ήμουν μισός άνθρωπος», λέει.

‘Το μέλλον είναι εδώ’, διακηρύσσει ξεκάθαρα η ταινία του Κυριάκου Κατζουράκη. Και είναι ένα μέλλον κατάμαυρο, πνιγηρό, εφιαλτικό. Η κοινωνία των ανθρώπων σαπίζει, το ίδιο και οι άνθρωποι οι οποίοι σταδιακά χάνουν την ανθρωπιά τους. Το χάσμα ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς, τους εξουσιαστές και τους εξουσιαζόμενους μεγαλώνει διαρκώς. Όμως πάντα υπάρχει ελπίδα και έρχεται από εκείνους που διεκδικούν την Ουτοπία. «Ο ουτοπιστής είναι ο απόλυτος υλιστής. Ποτέ δε λέει: ‘αυτό δεν αλλάζει’. Νιώθει πως αν το πει, παύει να’ ναι άνθρωπος», λέει στο φινάλε η αφηγήτρια.

Ταινία πολιτική με άμεσες αναφορές στην οικονομική κρίση αλλά περισσότερο στην κρίση ηθικής και στην καταστροφή του κοινωνικού ιστού. Ο σκηνοθετικός ρυθμός δε χάνεται, οι διάλογοι είναι ουσιαστικοί και οι ερμηνείες πολύ καλά δουλεμένες καθώς όλοι οι ηθοποιοί ανταποκρίνονται στους δύσκολους ρόλους τους. Υψηλής αισθητικής είναι και το εικαστικό αποτέλεσμα της ταινίας κάτι στο οποίο δίνει μεγάλη σημασία ο Κυριάκος Κατζουράκης καθώς ‘παρεμβαίνει’ ο εικαστικός του εαυτός. Η δράση έχει ροή και ουσία, η κάμερα κυκλοφορεί ανάμεσα στους ηθοποιούς, δε μένει στατική. Πολύ καλή δουλειά έχει γίνει στα σκηνικά και τα κοστούμεια αλλά και στο ρεπεράζ αφού βρέθηκαν οι ιδανικοί χώροι για τις ανάγκες της ταινίας. Άλλωστε, όπως λέει ο Κυριάκος Κατζουράκης «βρήκα τις τοποθεσίες σε παλιές γειτονιές στο κέντρο της Αθήνας. Πάντοτε πίστευα πως στο μέλλον οι πόλεις μας θα θυμίζουν περισσότερο τις πόλεις όπως ήταν τη δεκαετία του 1950».
